

Minja Koskela vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä turvakotipaikkojen lisäämiseen (6 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Vuonna 2014 julkaistussa EU:n perusoikeusviraston tutkimuksessa haastatelluista suomalaisista 15 vuotta täyttäneistä naisista 47 % oli kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Tilastokeskuksen tuoreen selvityksen mukaan kolmasosa suomalaisista naisista ja kuudesosa miehistä on kohdannut elämänsä aikana fyysistä väkivaltaa kumppaninsa taholta. Henkistä parisuhdeväkivaltaa on kokenut puolet naisista ja 41 prosenttia miehistä. (Tilastokeskus 2023) Suomalaisista henkirikoksen uhreista 17 % on kumppaninsa surmaamia naisia. Henkirikoksen uhriksi joutunut nainen on Suomessa yleisimmin kumppaninsa tai entisen kumppaninsa surmaama. (Krimo 2020)

Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (*Istanbulin sopimus*) tuli Suomessa voimaan vuonna 2015. Sopimus edellyttää riittävien, helposti saavutettavien turvakotien perustamista, jotta väkivallan uhreille voidaan tarjota turvallinen majoitus ja heitä voidaan auttaa ennakoivasti. Euroopan neuvoston suosituksen mukaan turvakotipaikkoja tulisi olla yksi 10 000 asukasta kohden. Suomen kokoisessa maassa tämä edellyttäisi siis yli 500 turvakotipaikkaa. THL:n arvion mukaan tarvittava määrä turvakotien perhepaikkoja olisi 262—367. THL arvioi taannoin, että turvakotipaikkojen määrän nosto Istanbulin sopimuksen edellyttämälle tasolle edellyttäisi 40 miljoonan euron vuotuista rahoitusta. Ensi vuodelle hallitus esittää valtion rahoitukseen turvakotitoiminnan menoihin 26 550 000 euroa.

Huhtikuussa 2023 Suomessa oli 29 turvakotia, joissa oli yhteensä 230 perhepaikkaa, eli paikkaa aikuiselle ja hänen mukanaan oleville alaikäisille lapsille. Turvakodeissa oli vuoden aikana yhteensä reilut 5 000 asiakasta, joista 57 % oli aikuisia ja 43 % lapsia. Alle seitsemänvuotiaita oli neljäsosa turvakotien asiakkaista. Aikuisista naisia oli 91 % ja miehiä 9 %. Ennen koronapandemiaa turvakotien asiakasmäärät kasvoivat joka vuosi vuodesta 2015 lähtien. Korona katkaisi trendin, ja turvakotien asiakasmäärät laskivat vuosina 2020 ja 2021. Nyt asiakasmäärä on jälleen kasvanut.

Vuonna 2022 asiakas jouduttiin tilanpuutteen takia ohjaamaan turvakodista toiseen 813 kertaa. Useimmin toiseen turvakotiin ohjattiin Uudellamaalla, yhteensä 421 asiakasta. Esimerkiksi Pohjois-Savossa maakunnan ainoa turvakoti oli täynnä 260 päivänä ja Kainuussa 100 päivänä vuonna 2022. Pirkanmaalla oli 66 päivää, jolloin maakunnan molemmat turvakodit olivat täynnä samanaikaisesti. Sama tilanne oli Keski-Suomessa 21 päivänä ja Pohjois-Pohjanmaalla 14 päivänä.

Talousarvioaloite TAA 161/2023 vp

Kun lähin turvakoti on täynnä ja paikkaa tarjotaan kauempaa, saattaa henkilö jättää lopulta hake-matta apua.

Vaikka tilanne on parantunut, kun turvakotien rahoitusta on vuosittain nostettu ja turvakoteja on saatu jokaiseen maakuntaan, on Suomella yhä matkaa Euroopan neuvoston edellyttämälle tasol-le. Nykyisellä rahoitustasolla ei pystytä turvaamaan kattavaa ja laadukasta turvakotiverkostoa. Turvakotipaikkojen määrä ei vielääkään vastaa todellista tarvetta. Myös toimintakustannusten nousu edellyttää lisärahoitusta lähivuosien aikana.

Turvakotien rahoittamiseen kohdistettua määrärahaa tulee nostaa määrätietoisesti vuosittain. Turvakodit tarjoavat väkivallan uhreille korvaamattoman tärkeää suojaa ja apua. Riittämätön tur-vakotipalveluiden määrä tai laatu voi näkyä muiden sote-palveluiden lisääntyvänä tarpeena, sote-palvelujärjestelmän ja rikosoikeusjärjestelmän kasvavina kustannuksina ja ennen kaikkea inhi-millisen kärsimyksen lisääntymisenä.

Turvakotipaikkojen lisäämisen ja alueellisen kattavuuden parantamisen ohella on tärkeää kehit-tää tilojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta eri ryhmille ja eri sukupuolia oleville.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 6 000 000 euroa momentille 33.60.52 turvakotipaikkojen määrän nos-tamiseen asteittain Istanbulin sopimuksen edellyttämälle tasolle sekä turvakotien saavutet-tavuuden ja esteettömyyden parantamiseen.

Helsingissä 20.10.2023

Minja Koskela vas
Anna Kontula vas
Hanna Sarkkinen vas
Li Andersson vas
Veronika Honkasalo vas
Merja Kyllönen vas
Jussi Saramo vas
Timo Furuholm vas
Mai Kivelä vas
Laura Meriluoto vas
Aino-Kaisa Pekonen vas